

Üçüncü Risk Zirvesi'nde Uzmanlar Uyardı: "2010'da İşsizlik Daha da Artacak!"

Küresel ekonomik krizin 2008'e etkilerinin ve 2009'a muhtemel yansımalarına odaklanılarak yeni yılda yönetilmesi gereken risklerin tartışıldığı ve üç ana oturum ekseninde gerçekleştirilen zirvede, 2010 yılında işsizliğin daha da artacağı ifade edildi.

2 008 yılının son aylarında başlayan küresel mali krizin 2009 yılında ekonomik krize dönmesiyle birlikte birçok firma çözüm arayışına girdi. İşten eleman çıkartmaların ve kapanmaların sıklıkla yaşandığı bu dönemde, geleceğe dair fırsat ve tehditler Active Academy tarafından düzenlenen Üçüncü Risk Yönetimi Zirvesi'nde ele alındı. 26 Şubat'ta İstanbul gerçekleştirilen zirveye katılan finans ve iş dünyasının

ileri gelenleri, yaşamakta olduğumuz krizin 2001 yılına oranla çok daha etkin olduğu konusunda fikir birliğine vardı.

Açılış konuşmalarının Dünya Bankası Türkiye Direktörü Ulrich Zachau, International Monetary Fund (IMF) Türkiye Temsilcisi Hossein Samiei, Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Tevfik Bilgin, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekçi ve Deniz Temiz Derneği TURMEPA Yönetim Kurulu Başkanı Tezcan Yaramancı tarafından yapıldığı zirvede, birçok alanda çözüm önerileri de getirildi.

Dünya Bankası Türkiye Direktörü Ulrich Zachau konuşmasında dış mali sektörün düşişe geçtiğini, bunun sonucunda da daha az yatırım yapıldığını söyledi. "2010 yılında işsiz-

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Tevfik Bilgin

International Monetary Fund (IMF) Türkiye Temsilcisi Hossein Samiei

Dünya Bankası Türkiye Direktörü Ulrich Zachau

lik daha da artacak,” diyen Zachau, Türkiye’de iş yapmanın daha kolay hale getirilmesi gerektiğinin altını çizdi.

IMF Türkiye Temsilcisi Hossein Samiei ise konuşmasında dünya çapında yüzde beş oranında bir büyüme beklendiğini söyledi ve ekledi: “Gelişen ekonomiler borçlanmanın maliyetinden etkileniyor. Enflasyon zayıflıyor. Japonya ve ABD deflasyon riski ile karşı karşıya bulunuyor. Bu nedenle 2010 yılında finansal şartların iyileştirilmesi, mali teşvik uygulanması ve ABD konut pazarının dengesi bulması gerekiyor.”

Türkiye’nin esnekliğinin arttığını vurgulayan Samiei, banka bilançolarının güçlendiğini ve kamu borç oranlarının yüzde elli düştüğünü de ifade etti. Türkiye’nin dış borç seviyelerinin iyi durumda olduğunu belirten Hossein Samiei, 2009 yılının sonunda büyümenin ve enflasyon hedeflerinin düşük çıkacağını da sözlerine ekledi ve “Bankaların ve kurumsal sektörlerin açıkları izlenmeli. Küresel krizin kötüleceği de hesaba katılmalı. Bu nedenle pahalı kurtarma planla-

ından kaçınmak gerekiyor. Zayıflayan büyüme mali yapıyı olumsuz etkileyecektir,” dedi.

REEL SEKTÖRÜN DIŞ PAZARLARA GİREBİLME ÖZELLİĞİ AZALİYOR

Türkiye ekonomisinin 2008 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde beş büyüdüğünü söyleyen Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu ise 78 milyar dolarlık açık nedeniyle reel sektörün dış pazarlara girebilme olasılığının azaldığını ifade etti. Yörükoğlu, “Bankacılık sektörü için sermaye yeterlilik rasyonunun olumsuz etkilenmeyeceğini öngörüyoruz. Bir diğer öngörümüz de enflasyonun düşeceği yönünde. Önümüzdeki dönemde finans piyasalarının istikrarı için çalışacağız,” dedi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Tevfik Bilgin de küresel riskler ile hazine kâğıtları riskini ele alarak başladığı konuşmasında şunları söyledi: “Küresel alanda herkes şu soruyu soruyor. Acaba deflasyon mu (durgunluk) daha büyük bir risk oluşturuyor yoksa enflasyon mu? Öte yandan ABD’nin hazine kâğıtlarına talep yaşanıyor. Bankaların kamulaştırılmasının IMF’ye maliyeti iki milyar doları buluyor. Bu nedenle ABD’nin bütçe yapısının sürdürülebilirliği de sorgulanıyor.”

Konuşmasında riskin tanımını da yapan Tevfik Bilgin, BDDK için bankacılığın riskin ta kendisi olduğunu ifade etti. Kur, likidite, faiz, uyum ve ana merkez risklerinin bulunduğunu söyleyen Tevfik Bilgin, Türkiye’nin türev ürünlerinin olmadığını ve bankacılık sektörünün bu dönemde Gayri Safi Milli Hâsıla’yı (GSMH) aşmamış olmasının iyi olduğunu da sözlerine ekledi. Konut kredilerinin az olmasını da bir avantaj olarak nitelendiren Bilgin, gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkeler kulübüne girmesinin zor olduğunu söyledi ve ekledi: “Ancak genç nüfus, jeopolitik konum ve bölgedeki en güçlü ülke olmamız nedeniyle sahip olduğumuz avantajlar bulunuyor. Bu nedenle krize, iç kulvarlardan koşarak, yani avantajlı bir şekilde başladık.”

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükeşki ise yaptığı konuşmada çözüm önerileri getirdi. Büyükeşki, kredi garanti fonu oluşturulması ve risklerin belirli bir kısmının bu fondan karşılanması gerektiğini de ifade etti. Son yedi yılda yaşanan gelişmelerle 132 milyar dolarlık ihracat geliri elde edildiğini de sözlerine ekleyen TİM Başkanı, bu nedenle Türkiye’nin krizde başarılı bir imtihan verdiğinin altını çizdi. Finansal piyasaların reel piyasaların boyutuna inmeye başladığını söyleyen Mehmet Büyükeşki, “Yüksek faiz düşük kur lobisi karşısında faiz indirimlerinin yanında olacağız,” dedi.